

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ МУЗИКИ

Історія китайської музики

Освітній ступінь	«Бакалавр»	Курс	1
		Семестр	1
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»		
	026 «Сценічне мистецтво»		
	034 «Культурологія»		
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»		
	«Музична режисура»		
	«Культурологія»		
Статус	Вибіркова	ECTS	3
		Годин	90
		Лекції	14
		Семінари	14
		Самостійна робота	62
Форма контролю	Залік		

Інформація про викладача

ПІБ	Лі Цін, кандидатка мистецтвознавства, викладачка кафедри історії світової музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
e-mail	liqingdeutsch@gmail.com

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Історія китайської музики» є вибірковою і розрахована на студентів, які бажають розуміти сучасний культурний контекст у більшому обсязі, ніж це передбачено циклом нормативних предметів. Програму укладено відповідно до вимог, що висуваються реаліями сучасного культурного життя, в якому традиції західної та східної культур активно взаємодіють. Музичне мистецтво Китаю стало важливою складовою світової музичної культури, а проблема «Схід-Захід» вже є традиційною для західноєвропейської гуманітарної думки. Тож, запропонований курс дозволяє сформувати уявлення про основні напрямки розвитку східної музичної культури та представити цілісну панораму китайської музичної культури, щоб глибше розуміти мистецькі процеси в світовій культурі сьогодення.

Мета курсу – формування уявлень про розвиток китайської музики від перших зразків до сьогодення, оволодіння комплексом музично-історичних знань, що сприяють усвідомленню національної специфіки китайської музики та поглибленню фахового

досвіду у сфері сучасної музичної практики, необхідних для здійснення майбутньої самостійної професійної діяльності.

Основні **завдання** курсу «Історія китайської музики»:

- усвідомлення національних засад музично-історичного процесу в Китаї;
- засвоєння головних принципів розвитку китайської музичної культури;
- знання загального комплексу музичних виразних прийомів, жанрів та мистецьких засад кожного періоду розвитку.

У результаті вивчення курсу «Історія китайської музики» студент повинен **знати**:

- основні закономірності виникнення й розвитку музичних традицій китайської культури;
- логіку і послідовність становлення головних принципів та мистецької діяльності в різні епохи;
- ідейно-естетичні та історичні засади музичної культури в Китаї.

На основі засвоєння теоретичних положень і семінарсько-практичного наповнення курсу студент повинен **вміти**:

- визначити сутність того чи іншого історичного етапу формування музичної культури Китаю;
- сформулювати його естетичні та технічні принципи;
- дати історичну оцінку стосовно певного нововведення в системі організації музично-історичного процесу;
- охарактеризувати конкретний музично-історичний період з точки зору його естетичного спрямування та мистецького сенсу;
- впевнено застосовувати набуті знання та вміння у процесі власної професійної діяльності.

Мета та завдання курсу «Історія китайської музики» полягають у забезпеченні формування наступних **компетентностей**.

Загальні:

- Здатність до абстрактного та історичного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися і бути сучасно навченим.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні:

- Розуміння закономірностей історичного розвитку китайської музики.
- Вміння застосовувати системний підхід до аналізу музично-історичних процесів різних епох китайської культури.
- Знання особливостей організації музично-освітньої інфраструктури, побутування жанрів та засобів музичної мови в різні епохи китайської культури.
- Вміння поєднувати конкретність фактів (знання умов життя та діяльності представників китайської музичної культури різних епох) та узагальненість їх історичного значення.

ПЕРЕЛІК ТЕМ

Модуль I. Давня музика (період накопичення власної музичної спадщини)
Змістовий модуль 1. Введення в загальну історію китайської музики. Стародавня китайська музика.

Тема 1. Давні часи та період Ся і Шан (до 1046 року до н.е.)

1. Введення в загальну історію китайської музики.
2. Витоки стародавньої китайської музики.
3. Від давнини до династій Ся, Шан.

Тема 2. Період Чжоу та Цін (1046—206 роки до н.е.)

1. Ритуальна і музична система династії Західна Чжоу.
2. «Ши-цзин» і «Чу-шин».
3. Музичні інструменти та інструментальна музика.
4. Музичні трактати і музична естетика і "Юе Цзи"

Змістовий модуль 2. Середньовічна музика (період багатогранного музичного синтезу)

Тема 1. Період Двох Хань і Трьох Царств (206 р. до н.е.—265 р. н.е.)

1. Юефу
2. Сянхеге
3. "Книга музики" з "Ши цзи"

Тема 2. Період Двох Цзін і Північних та Південних Династій (265—589 рр.)

1. ЦінШанюе
2. Сім мудреців бамбукового гаю
3. Музична естетика «Звук без смутку і радості»

Тема 3. Період Суй, Тан і П'яти Династій (581—960 рр.)

1. Пісня і танцювальна музика.
2. Музичні інструменти та інструментальна музика.
3. Музична теорія середні давнини і нотація.
4. Зв'язок сучасних творів із давньокитайською культурою
- 5.

Змістовий модуль 3. Близькомодерна музика (період розквіту національної культури)

Тема 1. Період Сун і Юань (960—1368 рр.)

1. Передумови розвитку музичної культури, Зміни в державній системі.
2. Музика Цітяо (词调音乐 cǐ diào yīn yuē)
3. Музика "ШуоЧан" династії Сун, Юань.
4. Розквіт юаньської драматургії (杂剧), що стала основою для багатьох музично-театральних творів.

Тема 2. Період Мін і Цін (1368—1911 рр.)

1. Театральна музика
2. Чжу Зайюй - Рівномірно темперований лад (рівномірна температурації)
3. Музичні трактати.
4. Музична розкіш періоду правління імператорів Канси та Цяньлуна ("Кан-Цянь процвітання")

ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Лекції, семінарські заняття, практичні заняття, тестування

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Усі лекції курсу забезпечені презентаціями ZOOM.

Необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідні групи Messenger.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Поточний контроль:

- Усне опитування на семінарах.
- Аналіз домашніх завдань та практичних робіт.
- Тестові завдання для перевірки знань.

2. Рубіжний контроль:

- Проміжні модульні контрольні роботи.
- Захист презентацій або проєктів.

3. Підсумковий контроль:

- Диференційований залік у вигляді усної співбесіди чи письмової роботи.
- Оцінювання самостійної роботи та індивідуальних досліджень.

4. Самоаналіз:

- Рефлексія студентів щодо засвоєного матеріалу.
- Оцінка власних результатів навчання.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та виступи на семінарах	20
2.	Адаптація китайської поезії чи музичних творів	20
3.	Відвідування лекцій	30
4.	Залік	30
	Всього	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

На оцінку «відмінно», 90–100 балів, A (за системою ECTS) студент:

- демонструє глибокі знання матеріалу, здобуті у процесі систематичного засвоєння лекційного курсу, участі в семінарських заняттях, якісного опрацювання основної та додаткової літератури;
- володіє знанням музичного матеріалу обсягом 85–100%;
- повно і глибоко розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання;
- усвідомлює зміст музикознавчих понять і вільно володіє спеціальною (професійною) термінологією;
- грамотно ілюструє твердження відповідними прикладами, власними спостереженнями;
- для виконання практичного завдання правильно застосовує теоретичні знання власне з історії музики, а також з інших дисциплін гуманітарного циклу;
- уміє обґрунтувати власну думку, наводячи відповідні приклади;
- демонструє високий рівень знань;
- залучає до відповіді свої аналітичні спостереження, висловлює самостійні міркування, прагне пов'язати набуті знання із завданнями майбутньої професійної діяльності;
- послідовно, повно і логічно викладає теоретичний матеріал.

На оцінку «добре», 82–89 балів, B (за системою ECTS) студент:

- виявляє міцні знання загального масиву матеріалу, основної літератури;
- володіє знанням музичного матеріалу обсягом 80–85%;

- повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання;
- розуміє зміст музикознавчих термінів, проте не завжди точно їх використовує;
- теоретичні твердження правильно ілюструє музичними прикладами, результатами власних спостережень;
- загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності;
- прагне обґрунтувати своє твердження, наводячи відповідні приклади;
- демонструє добрий рівень знань теоретичного матеріалу;
- допускає одну-дві неточності у визначенні музикознавчих понять, обґрунтуванні висновків, узагальнень;
- не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

На оцінку «добре», 74–81 балів, C (за системою ECTS) студент:

- виявляє міцні знання загального масиву матеріалу, основної літератури;
- володіє знанням музичного матеріалу обсягом 70–80%;
- досить повно розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого завдання;
- розуміє зміст музикознавчих термінів, проте не завжди точно їх використовує;
- теоретичні твердження правильно ілюструє музичними прикладами, результатами власних спостережень;
- загалом правильно виконує завдання, але допускає дві-три неточності;
- прагне обґрунтувати своє твердження, наводячи відповідні приклади;
- демонструє добрий рівень знань теоретичного матеріалу;
- допускає дві-три неточності у визначенні музикознавчих понять, обґрунтуванні висновків, узагальнень;
- не припускається грубих помилок у викладенні теоретичних положень.

На оцінку «задовільно», 64–73 балів, D (за системою ECTS) студент:

- загалом розуміє матеріал курсу, демонструє знання, здобуті переважно у процесі роботи з підручниками;
- володіє знаннями музичного матеріалу обсягом 60–70 %;
- не завжди точно розкриває зміст матеріалу;
- розуміє значення спеціальних термінів, але допускає помилки у їх вживанні;
- не завжди теоретичні положення ілюструє прикладами, а у процесі вирішення практичних завдань не повною мірою використовує теоретичні знання;
- не завжди повно і правильно відповідає на питання;
- вирішує завдання фрагментарно;
- демонструє задовільний рівень знань;
- допускає суттєві помилки у вирішенні завдань;
- виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.

На оцінку «задовільно», 60–63 балів, E (за системою ECTS) студент:

- загалом розуміє матеріал курсу, демонструє знання, здобуті переважно у процесі роботи з підручниками;
- володіє знаннями музичного матеріалу обсягом 50–60 %;
- не точно розкриває зміст матеріалу;
- загалом розуміє значення спеціальних термінів, але допускає помилки у їх вживанні;
- не завжди теоретичні положення ілюструє прикладами, а у процесі вирішення практичних завдань мало використовує теоретичні знання;
- не завжди повно і правильно відповідає на питання;
- вирішує завдання неповно;
- демонструє задовільний рівень знань;
- допускає суттєві помилки у вирішенні завдань;
- виклад матеріалу не відповідає вимогам повноти, системності, логічності.

На оцінку «незадовільно», 35–59 балів, FX (за системою ECTS) студент:

- виявляє знання музичного матеріалу обсягом до 50%;

- неповно розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні;
- не володіє спеціальною термінологією;
- не може впоратися з практичним завданням;
- не використовує теоретичні знання для вирішення практичних проблем;
- неспроможний пояснити, обґрунтувати свою думку;
- неспроможний висловлювати свої думки, щодо поставлених питань;
- допускає грубі помилки у викладенні матеріалу;
- демонструє незадовільний рівень знань.

На оцінку «незадовільно», 1–34 балів, F (за системою ECTS) студент:

- не виявляє знання музичного матеріалу;
- не розкриває зміст матеріалу, допускає грубі помилки у його тлумаченні;
- не володіє спеціальною термінологією;
- не може впоратися з практичним завданням;
- не використовує теоретичні знання для вирішення практичних проблем;
- неспроможний пояснити, обґрунтувати свою думку;
- неспроможний висловлювати свої думки, щодо поставлених питань;
- допускає грубі помилки у викладенні матеріалу;
- демонструє вкрай незадовільний рівень знань.

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна може викладатися для усіх студентів з особливими освітніми потребами.

ПОЗААУДИТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Глибоке вивчення та засвоєння програмного матеріалу передбачає щоденну самостійну роботу студентів, яка допомагає поглиблювати та розширювати межі курсу. Самостійна підготовка до семінарів, написання контрольних робіт повинні виявляти знання музичної літератури та нотного матеріалу.

В цілому викладання курсу спрямоване на стимулювання активно творчого самостійного та професійного мислення молодих музикантів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- **Чжен Цзусян**, "Історія стародавньої китайської музики", Пекін: Видавництво Вищої освіти, 2008
- **Тянь Ляньтао**, "До кордону: Збірники народної музики Тянь Ляньтао", Пекін: Видавництво Центральна консерваторія. 2010 р.
- **Цяо Цзяньчжун**, "Китайська музика сьогодні: музична збірка Цяо Цзяньчжун", Шанхай: Видавництво Шанхайська консерваторія, 2005 р.
- **Ван Яохуа**, "Вступ до світової національної музики", Шанхай: Шанхайське музичне видавництво, 1998 р.
- **Чен Бін'ї**, «Вступ до загальної історії китайської музики», Чунцін: Видавництво Південно-Західного педагогічного університету, 2003 р.
- **Лю Цзайшен**, "Короткий огляд історії давньокитайської музики", Пекін: Видавництво Народної музики . 2006.
- **Ляо Бен, Лю Яньцзюнь**, "Історія розвитку китайської опери", Видавництво освіти Шаньсі, 2012.
- **Чжан Ген, Го Ханьчжен**, "Загальна історія китайської опери", Видавництво китайської драми, 1992.
- **Лі Сяоцан**, "Історія розвитку китайської опери", Видавництво соціальних наук, 2016.
- **Гу Чжаогуй**, "Естетичні риси та оцінка оперного мистецтва", Журнал китайської опери, 2014, (25).
- **Ван Ян**, "Короткий аналіз зв'язку між створенням китайської опери та оперною музикою", Журнал Мудань, 2016(14): .

- **Лінь І**, "Інноваційні моделі міжкультурної комунікації китайської опери", Журнал китайської академії опери, 2014, том 35, номер 4.
- **Ся Є**, "Короткий огляд історії давньокитайської музики", Шанхайське музичне видавництво, 1989.
- **Сюй Сімяо, Юй Ічжі**, "Історія китайської музики та курс з оцінки класичних творів", Видавництво Шанхайської консерваторії музики, 2009, 257 с.
- **Ян Інью**, "Чернетка історії давньокитайської музики", Пекін: Народне музичне видавництво, 2006.
- **Чжао Вейпін**, "Короткий посібник з історії давньокитайської музики", Видавництво Шанхайської консерваторії музики, 2019.
- **Цзянь Боцзан**, "Основи історії Китаю", Видавництво Пекінського університету, 2006.
- **Лі Цзеху**, "Три книги естетики", Видавництво Тяньцзіньської академії соціальних наук, 2003.
- **Фан Цзяньцзюнь**, "Вступ до давньокитайських музичних інструментів", Видавництво народів Шеньсі, 1996.
- **Чжу Цяньчжі**, "Історія китайської музичної літератури", Видавництво Шанхайського народного видавництва, 2006.
- **Ду Ясюн, Чжоу Цзі**, "Музична культура на Шовковому шляху", Пекін: Видавництво народів, 1997.
- **Тянь Цін**, "Музика релігій буддизму, християнства та етнічних меншин", Народне музичне видавництво, 2005.
- **Ван Гоувей**, "Історія опери Сун і Юань", Шанхайське видавництво стародавніх книг, 1998.
- **Хай Чжен**, "Історія оперної музики", Пекін: Видавництво культурного мистецтва, 2003.
- **Цай Чжунде**, "Історія естетики китайської музики", Народне музичне видавництво, 2003.
- **Тімоті Брук**, "Історія Імператорського Китаю", Гарвардський університет, 2009–2013.
- **Л.С. Ставріанос**, "Глобальна історія: від доісторії до ХХІ століття", Аппер Седдл Ривер, Прентіс Голл, 1998.